

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2012-05-25

HSN 1105-0471

Handläggare:

Peter Ölund

Robert Larsson

Rättelse av Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut den 8 mars 2011 § 4, Vårdval för primärvårdsrehabilitering och sjukgymnastik HSN 0903-0198

Ärendebeskrivning

Förvaltningsrätten har genom en dom den 30 mars 2012 med delvis bifall till [REDACTED] överklagande upphävt nämndens rubricerade beslut, detta gällande en av fyra att-satser. Domen har vunnit laga kraft den 7 maj 2012. Nu behandlas fråga om rättelse.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2012-05-25

Avtalsförteckning

Förvaltningsrättens dom

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att rättelse sker genom att nämnden godkänner de förlängningar av befintliga vårdavtal inom primärvårdsrehabilitering och sjukgymnastik som skett i enlighet med det uppdrag som lämnats den 8 mars 2011 § 4

att omedelbart justera paragrafen.

Förvaltningens motivering till förslaget

Förvaltningsrätten har genom en dom den 30 mars 2012 delvis upphävt Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut den 8 mars 2011 i ärendet Vårdval för primärvårdsrehabilitering och sjukgymnastik. Upphävandet gäller en av fyra att-satser enligt HSN-beslutet, nämligen uppdraget till förvaltningen att efter en bedömning i varje enskilt fall förlänga befintliga vårdavtal inom primärvårdsrehabilitering och sjukgymnastik tills vårdval införs eller längst till och med den 31 december 2012. Beslut enligt övriga att-satser, att lägga en rapport till handlingarna respektive att återkomma med förslag på angivna regelböcker kring vårdval, är alltså *inte* upphävda.

Skälet för upphävandet anges vara att uppdraget till förvaltningen att utifrån en bedömning i varje enskilt fall förlänga befintliga vårdavtal innebär bedömningar som innefattar beslut i kommunallagens mening. Sådana beslut får en nämnd inte delegera till en "förvaltning". Enligt 6 kap 33 § kommunallagen (KL) ska delegation adresseras till ett utskott, en ledamot eller ersättare eller en anställd inom landstinget för att vara formellt riktig. Den aktuella att-satsen skulle således rätteligen ha formulerats som ett uppdrag t.ex. till förvaltningschefen eller den vederbörande utser – inte till förvaltningen som ett kollektiv – att efter en bedömning i varje enskilt fall förlänga befintliga vårdavtal.

I 10 kap. 15 § KL finns ett krav på att ett verkställt beslut, vilket upphävts genom en dom som vunnit laga kraft, ska rättas i den utsträckning som det är möjligt och att beslut om rättelse ska meddelas utan oskäligt dröjsmål. I detta ärende kan konstateras att ett antal förlängningar av vårdavtal inom primärvårdsrehabilitering och sjukgymnastik skett enligt det uppdrag som lämnats i den aktuella att-satsen. Förvaltningen föreslår att rättelse av beslutet sker genom att Hälsa- och sjukvårdsnämnden godkänner de förlängningar av befintliga vårdavtal inom primärvårdsrehabilitering och sjukgymnastik som skett enligt den upphävda att-satsen.

Ekonomiska konsekvenser

Inga konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Inga konsekvenser.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Inga konsekvenser.

Miljökonsekvenser

Inga konsekvenser.

Catarina Andersson Forsman
Hälsa- och sjukvårdsdirektör

Henrik Gaunitz
Avdelningschef

Olle Olofsson
Avdelningschef

Avtal sjukgymnastik 2012

Vårdgivare

Tak i kr

1. Enebybergs sjukgymnastik	2 000 000
2. Mörbyhöjdens sjukgymnastik	1 800 000
3. Ekeby sjukgymnastik HB	950 000
4. Må Bra Hälsa i Danderyd AB	4 000 000
5. Vigör/Oasen, Djursholmstorg	870 000
6. Stockholm Klinik Stay Active	11 000 000
7. Sjukgymnastiken i Centrum, Lidingö HB	1 500 000
8. Sjukgymnast Anna Stenholm	FOS
9. Lidingö Ortopediska Team	15 540 000
10. Sjukgymnast Tommy Vikman	FOS
11. Barnsjukgymnastik i Sollentuna	2 100 000
12. Hälsoproffsen	1 930 000
13. Aktiv Balans Sjukgymnastik	2 300 000
14. Sjukgymnastgruppen VLG	1 600 000
15. Hälsa och Krafter RFS AB	925 000
16. Nika Rehab	2 000 000
17. Stockholm Norr sjukgymnastik	8 216 000
18. Feelgood Täby	3 200 000
19. Ny Fysic Center, NFC, AB	5 178 500
20. Storstugans sjukgymnastik	950 000
21. Täby Centrum Sjukgymnastik AB	5 796 000
22. Roslags Näsby Sjukgymnastik och Rehab	2 375 000
23. Täby Rehab Center	8 400 000
24. OMT-sjukgymnasterna i Vallentuna	2 300 000
25. Rygg & Led specialisterna i Norrort AB	4 400 000

26. Steget 4 samverkansavtal	4 * FOS
27. Charlotta Elgqvist	FOS
28. Ortoped Medicinskt Center	12 600 000
29. Rehabtjänst	10 544 182
30. Friskispraktiken	6 300 000
31. Kylberg Borgström	3 643 788
32. Sport- & Rehabkliniken	5 848 002
33. Feel Good	15 546 546
34. Fältöverstens sjukgymnastik	4 400 000
35. H2O	2 889 285
36. Hela Kroppen Sjukgymnastik	6 930 000
37. Nollåtta Sport- & Rehab	FOS
38. Hälsopoolens Rehabklinik	5 747 617
39. Katarinakliniken	4 400 000
40. Tavastkliniken	3 748 128
41. Aktiv Fysioterapi Ersta sjukhus	7 628 000
42. Fruängens sjukgymnastik, Mathias Hildebrand	FOS
43. Fruängens sjukgymnastik, Johnny Åhman	FOS
44. Päivi Piispanen, Hovsjö rehab	FOS
45. Kungens kurva sjg, Anne-Marie Lidström	FOS
46. HF-center Anita Barrsveden	FOS
47. HF-center Carl Carling	FOS
48. HF-center, Anna Isaksson	FOS
49. Sara Broby	FOS
50. Segeltorps sjg, Pontus Andersson	FOS
51. Brommaplans fysio Kerstin Gläborg Ventrice	FOS

52. Brommaplans fysio John Resson	FOS
53. Brommaplan Ing-Marie Rydesjö	FOS
54. Rehabexperten i Vällinby AB sjukgymnastik	8 770 000
55. Katarina Malmbrink Bivstedt	FOS
56. Ekerö fysiocenter, Praktikertjänst	3 125 000
57. Tensta sjukgymnastikinstitut	5 125 500

FOS = Förordning (1994:1120) om ersättning för sjukgymnastik.

Ersättningstak är 828 120 kronor (upp till 1 029 340 med reducerat arvode per besök) för mottagningar (A mottagning) utan assisterande personal/flera mottagningsrum/avancerad utrustning. Ersättningstak för mottagningar (B mottagning) med assisterande personal, flera mottagningsrum och avancerad utrustning är taket 1 153 530 kronor (upp till 1 451 740 kronor med reducerat arvode per besök).

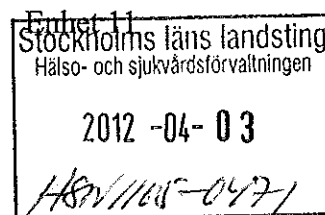
Reviderad förteckning över avtal (PV rehab inkl stroke team) förlängda till och med sept 2012 till följd av vårdvalet

ReAgera Klinikerna AB	48 472
Hemrehab Huddinge kommun	3 168
Hemrehab Botkyrka kommun	2 817
PV-Rehab Sollentuna	8 519
PV-Rehab Väsby	5 182
Tallhöjdens VC	5 630
PV-Rehab Södra	27 631
Tallhöjdens sjukgymnastik	7 143
Salems VC	3 410
Nykvarns VC nya	1 433
Handens VC	8 610
Luna VC	4 841
Tveta Hälsocenter	1 164
Järna VC Nya	3 351
Bollmora VC	5 657
PV-Rehab Västerort	17 275
Värmdö VC Stroke	7 450
AKKA VC	1 525
VallentunaPVR	3 811
Prim Ö-åker AktivRe Proj äldre	5 803
PV-Rehab Täby	7 860
PV-Rehab Märsta	6 412
Kvartersakuten Matteus	3 083
PV-Rehab innerstan	22 094
SJG Rågsved	3 426
Ekerö Rehab	1 895
Tyresöhälsans VC 9119	1 002
Nacka Rehab Centrum	16 832
PV-Rehab Solna-Sundbyberg	16 612
PV-Rehab Järfälla-UpplBro	12 821
PV-Rehab Mörby	3 830
Hovsjö Rehab	4 428
PV-Rehab Lidingö	7 071
Team Aktiv	4 870
PV-Rehab Vaxholms	1 266
Rehab Saltsjöbadens sjukh	1 134
Nynäs Vård AB	7 053
PV rehab Lina Hage Wasa 6822	4 370
Intensivrehab Sollentuna	1 500
Strokecentrum capio	6 960
Handens Geriatrik	375
Summa	239 628

FÖRVALTNINGSRÄTTEN **PROTOKOLL**
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

2012-04-02

Mål nr
7655-11

RÄTTEN
 Rådmannen Erika Odung

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE
 Ann-Kristin Rosén

KLAGANDE
 [REDACTED]

MOTPART
 Stockholms läns landsting
 Box 6913
 102 39 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT
 Hälsa- och sjukvårdsnämndens beslut den 8 mars 2011, § 4

SAKEN
 Laglighetsprövning enligt kommunallagen (1991:900) - KL

Förvaltningsrätten har den 30 mars 2012 beslutat dom i mål nr 7655-11 angående laglighetsprövning enligt kommunallagen. Med anledning härav fattar förvaltningsrätten följande

BESLUT

Förvaltningsrätten beslutar med stöd av 47§ delgivningslagen (2010:1932) att förvaltningsrättens dom den 30 mars 2012 ska delges dem som är medlemmar i Stockholms läns landsting genom kungörelse.

Domen ska hållas tillgänglig i expeditionen vid Förvaltningsrätten i Stockholm, Tegelluddsvägen 1 i Stockholm under perioden den 12 april – 7 maj 2012.

Meddelande härom och om domens huvudsakliga innehåll ska genom

Dok.Id 228161

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegelluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00

förvaltningsrättens försorg införas senast den 12 april 2012 i Post och Inrikes
tidningar.

Detta beslut får inte överklagas.

Ann-Kristin Rosén

Protokollet uppvisat och lämnat för expediering den 2 april 2012

Erika Odung

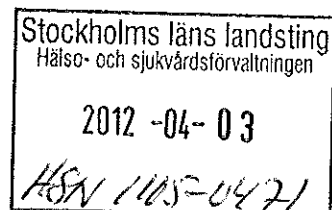

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

DOM
 2012-03-30
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 7655-11
 Enhet 11

KLAGANDE

MOTPART

Stockholms läns landsting
 Box 6913
 102 39 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Hälsa- och sjukvårdsnämndens beslut den 8 mars 2011, § 4

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (1991:900) – KL

DOMSLUT

Med delvis bifall till överklagandet upphäver förvaltningsrätten hälsa- och sjukvårdsnämndens beslut att uppdra till förvaltningen att utifrån bedömning i varje enskilt fall förlänga befintliga vårdavtal inom primärvårdsrehabilitering och sjukgymnastik tills vårdval införs eller längst till och med 31 december 2012.

Förvaltningsrätten avslår överklagandet i övrigt.

Dok.Id 202388

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag

09:00-15:00

BAKGRUND OCH YRKANDE

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade den 8 mars 2011, § 4 med rubriken "Vårdval för primärvårdsrehabilitering och sjukgymnastik" följande,

- att* lägga rapporten "Underlag för vårdval, 2011-01-20" till handlingarna,
- att* uppdra till förvaltningen att återkomma med förslag till regelbok – med beaktande av nedanstående tillägg – senast i oktober 2011 för primärvårdsrehabilitering med start den 1 maj 2012,
- att* uppdra till förvaltningen att återkomma med förslag till regelbok – med beaktande av nedanstående tillägg – senast i oktober 2011 för enskild sjukgymnast med start den 1 maj 2012,
- att* uppdra till förvaltningen att utifrån bedömning i varje enskilt fall förlänga befintliga vårdavtal inom primärvårdsrehabilitering och sjukgymnastik tills vårdval införs eller längst till och med 31 december 2012.

██████████ yrkar att beslutet upphävs. Till stöd för talan anförs följande. Det kan inte uppdras till en förvaltning att fatta beslut. Delegation kan enligt KL:s delegationsregler endast ges till fysiska personer, dvs. en eller flera ledamöter och/eller ersättare eller en enda tjänsteman. Delegation bygger alltid på ett personligt ansvar. Beslutet innebär också att sjukgymnaster kan få ändra en läkares ordination genom att minska antalet sjukgymnastiktillfällen. Samtidigt erbjuder sjukgymnasten efter 10 gånger sjukgymnastik mot betalning för ca 5 000 kr per år. Det blir inte sjukvård på lika villkor och inte heller valrätt för patienten. Beslutet strider därför mot 2, 2 a och 2 b §§ hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) – HSL. Eftersom patienter förbjuds att välja sjukgymnastik som en alternativ behandling enligt 3 a § HSL strider beslutet även mot denna paragraf. Det är lagstridigt att en sjukgymnast kan ändra läkares recept på motion. Sjukgymnasten har att följa den behandling som läkaren ordinerat.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

Stockholms läns landsting (landstinget) bestrider att det överklagade beslutet är olagligt i något hänseende som anges i 10 kap. 8 § KL och att det ska upphävas samt anför följande.

Delegering av beslutskompetens i strid mot 6 kap. 33 § KL

Det är i och för sig riktigt att kommunalrättslig delegering inom en nämnds verksamhetsområde inte kan ske till en förvaltning eller grupp av anställda, 6 kap. 33 § KL. KL skiljer dock mellan beslut som måste delegeras i formell ordning och beslut som innebär verkställighet. Uppdraget till förvaltningarna att återkomma med förslag till beslut (andra och tredje attsatserna) innebär att beslut kommer att fattas senare av hälso- och sjukvårdsnämnden. Förvaltningen har således inte getts mandat att besluta om regelböcker i nämndens ställe, utan tar fram sådana inför senare beslut av behörigt organ. Fjärde attsatsens uppdrag till förvaltningen, att förlänga vissa redan tecknade vårdavtal utifrån bedömning i varje enskilt fall, ska sättas i samband med hälso- och sjukvårdsnämndens delegationsordning och fördelning av verkställighetsbeslut. Som framgår av delegationsordningen s. 2-3 ligger mandatet att besluta om avtalsförlängningar hos hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltningschef respektive avdelningschef som verkställighet under de förutsättningar som anges.

2, 2 a, 2 b och 3 a §§ HSL

Besluten kan inte tolkas på det sätt som [REDACTED] gör gällande. Det finns inte någon grund i påståendet att beslutet skulle innebära att sjukgymnaster kan ändra en läkares ordination genom att minska antalet sjukgymnasttillfällen. Varken tjänsteutlåtandet eller dess bilaga innehåller någon formulering kring en sådan reglering.

[REDACTED] vidhåller sitt yrkande och uppger bl.a. följande. Hälso- och sjukvårdsnämnden har genom att lägga en rapport till handlingarna utan erinran godkänt de lagstridiga uppgifterna i rapporten. Det finns inte någon skillnad i 6 kap. 33 § KL på delegation i formell ordning och verk-

ställighet. Paragrafen medger inte att uppdrag kan lämnas till det diffusa begreppet förvaltning. En förvaltning har inte något ansvar inför nämnden.

DOMSKÄL

Varje medlem av en kommun har enligt 10 kap. 1 § KL rätt att få lagligheten av kommunens beslut prövad genom att överklaga till förvaltningsrätten. Enligt 10 kap. 8 § KL ska ett överklagat beslut upphävas om

1. det inte har tillkommit i laga ordning,
  2. beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen,
  3. det organ som har fattat beslutet har överskridit sina befogenheter,
  4. beslutet strider mot lag eller annan författning.
- Något annat beslut får inte sättas i det överklagade beslutets ställe.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

██████████ har bl.a. gjort gällande att beslutet strider mot 6 kap. 33 § KL och 2, 2 a, 2 b samt 3 a §§ HSL.

6 kap. 33 § KL

Enligt denna bestämmelse får en nämnd uppdra åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos kommunen eller landstinget att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller viss grupp av ärenden. En gemensam nämnd får även under samma förutsättningar uppdra åt en anställd i någon av de samverkande kommunerna eller landstingen att besluta på nämndens vägnar. Med beslut i dessa bestämmelser avses endast beslut i KL:s mening. Kännetecknande för ett sådant beslut är bl.a. att det föreligger alternativa lösningar och att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden och bedömningar.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har i det överklagade beslutets *andra och tredje att-satser* beslutat att uppdra åt förvaltningen att komma med förslag till regelbok för primärvårdsrehabilitering och för enskild sjukgymnastik. Förvaltningsrätten konstaterar att dessa uppdrag som förvaltningen fått inte

innebär att nämnden har överlåtit sin beslutanderätt i ärendena. Besluten strider därmed inte heller mot 6 kap. 33 § KL.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har i den *fjärde att-satsen* beslutat att uppdra till förvaltningen att utifrån bedömning i varje enskilt fall förlänga befintliga vårdavtal inom primärvårdsrehabilitering och sjukgymnastik till vårdval införs eller längst till och med 31 december 2012. Landstinget har i denna del hänvisat till hälso- och sjukvårdsnämndens delegationsordning och fördelning av verkställighetsbeslut. Under rubriken verkställighetsbeslut i delegationsordningen anges bl.a. att hälso- och sjukvårdsdirektören kan fatta beslut beträffande tecknande av vårdavtal och vårdöverenskommelse med en årskostnad om 25 mkr upp till 50 mkr. Vidare anges att det vanligtvis är nämnden eller ett utskott som beslutar att ingå vårdavtal med vårdgivare eller leverantör, varefter behörig beslutsfattare på förvaltningen undertecknar avtalet. Hälso- och sjukvårdsdirektören och avdelningschef har dock principiell rätt att fatta beslut om att ingå avtal inom ovan givna ramar förutsatt att avtalet inte ska beslutas av nämnden eller ett utskott, att gällande lagstiftning följs samt att avtalet ryms inom budgeten. Verkställighetsbeslut ska enligt delegationsordningen inte anmälas till nämnden, men ska dokumenteras vid respektive avdelning eller på annat lämpligt sätt. Beslut med betydande ekonomiska konsekvenser, exempelvis förlängning av avtal, eller beslut som annars bedöms vara av intresse för de förtroendevalda bör anmälas till nämnden eller behörig styrelse.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning i denna del. Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att uppdra åt förvaltningen att utifrån bedömning i varje enskilt fall förlänga befintliga vårdavtal etc. Eftersom förvaltningens uppdrag innebär bedömningar och överväganden är det överklagade beslutet i denna del att anse som ett beslut i KL:s mening, dvs. ett delegationsbeslut och inte ett verkställighetsbeslut. Fråga är då om beslutet strider mot 6 kap. 33 § KL genom att delegation har skett till förvaltningen.

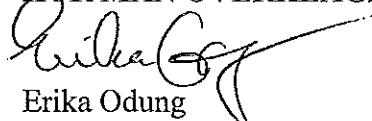
Enligt denna bestämmelse ska delegation adresseras till ett utskott, en ledamot eller ersättare eller anställd hos kommunen eller landstinget. En nämnd kan således inte delegera sin beslutanderätt i ett ärende till förvaltningen. Förvaltningsrätten finner därmed att det överklagade beslutet i denna del strider mot 6 kap. 33 § KL.

2, 2 a, 2 b och 3 a §§ HSL

Vad [REDACTED] anfört beträffande de åberopade bestämmelserna i HSL innefattar inte någon omständighet som kan medföra att det överklagade beslutet ska upphävas med stöd av 10 kap. 8 § KL.

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att överklagandet ska bifallas delvis på så sätt att hälso- och sjukvårdsnämndens beslut att uppdra till förvaltningen att utifrån bedömning i varje enskilt fall förlänga befintliga vårdavtal inom primärvårdsrehabilitering och sjukgymnastik tills vårdval införs eller längst till och med 31 december 2012 ska upphävas. Överklagandet ska avslås i övrigt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv3109/1a)

Erika Odung
Rådman

I avgörandet har även deltagit de särskilda ledamöterna Gunnar Samuelsson och Sören Strand. Föredragande har varit Ann-Kristin Rosén.